

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Αθήνα, 30-10-2024

Αρ. πρωτ.: 3077

Μονάδα Ενισχύσεων στις Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις

Ταχ. Δ/νση: Λ. Αθηνών 54-56, 10441 (ΑΘΗΝΑ)

Πληροφορίες: etsiatouras@mou.gr, ealevra@mou.gr,
naliziotis@mou.gr, ktsolakidi@mou.gr,
emitsakou@mou.gr

ΣΤ΄ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (2023-2027)
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
(Σ.Σ. Κ.Α.Π.) 2023-2027

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Π3-73-2.9

«ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΩΝ ΣΤΕΓΑΣΤΡΩΝ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ»

ΠΡΟΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

που αφορά την Πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης προς ένταξη στην Παρέμβαση Π3-73-2.9 «Επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό και την κατασκευή θερμοκηπίων και προσπελάσιμων στεγαστρών φυτικής παραγωγής», ως έχει υποβληθεί προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή

1. Στόχος

Η Παρέμβαση Π3-73-2.9 «Επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό και την κατασκευή θερμοκηπίων και προσπελάσιμων στεγαστρών φυτικής παραγωγής», εφεξής «Παρέμβαση», έχει ως σκοπό την επίτευξη των στόχων του άρθρου 5 του Καν. (ΕΕ) 2021/2015.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Σ.Σ. Κ.Α.Π. 2023 – 2027, η Παρέμβαση συμβάλει στον ειδικό στόχο «Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση».

Στο πλαίσιο της επίτευξης του ανωτέρω στόχου προβλέπεται η έκδοση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υλοποίηση επενδύσεων σε θερμοκήπια, δικτυοκήπια, λοιπά μόνιμα προσπελάσιμα στέγαστρα φυτικής παραγωγής τύπου τολ με μεταλλικό σκελετό και θαλάμους μανιταριών.

2. Περιοχές εφαρμογής

Η Παρέμβαση εφαρμόζεται στο σύνολο της Χώρας.

3. Έτος αναφοράς της αίτησης στήριξης και έναρξη επιλεξιμότητας

Ως έτος αναφοράς της αίτησης στήριξης ορίζεται το έτος 2024. Συνεπώς, για τα νομικά πρόσωπα τα οποία κατέχουν αγροτική εκμετάλλευση και για τα φυσικά πρόσωπα η αίτηση στήριξης συντάσσεται λαμβάνοντας ως υφιστάμενη κατάσταση της γεωργικής εκμετάλλευσης τις καλλιέργειες και εκτροφές που έχουν δηλωθεί σε παραδεκτή Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (ΕΑΕ) του έτους 2024. **Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας των επενδύσεων ορίζεται η ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης.**

4. Επιλέξιμοι δικαιούχοι και ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας σε σχέση με τον δικαιούχο και την εκμετάλλευσή του

Δικαιούχοι ή τελικοί αποδέκτες της Παρέμβασης θα είναι φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα και συλλογικά σχήματα του αγροτικού συνεταιριστικού δικαίου (ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, αγροτικοί συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών).

4.1. Τα υποψήφια φυσικά πρόσωπα πρέπει να:

- 4.1.1. Είναι ενήλικα, έως 60 ετών, εγγεγραμμένα στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ν. 3874/2010- Α' 151) ως επαγγελματίες αγρότες, ως νεοεισερχόμενοι επαγγελματίες αγρότες ή ως κάτοχοι αγροτικής εκμετάλλευσης.
- 4.1.2. Έχουν υποβάλει παραδεκτή Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης για το έτος 2024.
- 4.1.3. Είναι ασφαλιστικά και φορολογικά ενήμερα.
- 4.1.4. Δεν είναι άμεσα συνταξιοδοτούμενα από οποιοδήποτε ταμείο του εσωτερικού ή εξωτερικού, εξαιρουμένων των περιπτώσεων συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας του άρθρου 37 του Ν. 3996/2011 και του άρθρου 5, παρ. γ, του Ν.1287/1982.

4.2. Τα υποψήφια νομικά πρόσωπα του εμπορικού δικαίου, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης, πρέπει να:

- 4.2.1. Έχουν στο καταστατικό τους ως δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας και να είναι εγγεγραμμένα στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.
- 4.2.2. Είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερα.
- 4.2.3. Έχουν διάρκεια τουλάχιστον έως την 31.12.2034. Στην περίπτωση κατά την οποία η διάρκεια δεν ορίζεται ή έχει λήξει πρέπει να οριστεί ή να ανανεωθεί πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης.
- 4.2.4. Προσκομίζουν ενιαίο πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας.

4.3. Τα υποψήφια συλλογικά σχήματα του αγροτικού συνεταιριστικού δικαίου, ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, ΚΟΙΝΣΕΠ, αγροτικοί συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης, πρέπει να:

- 4.3.1. Είναι εγγεγραμμένα και ενήμερα στο οικείο μητρώο εφόσον κάτι τέτοιο προβλέπεται.
- 4.3.2. Έχουν διακριτή λογιστική διαχείριση στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου.
- 4.3.3. Εμφανίζουν, τις τρεις προηγούμενες χρήσεις από το έτος υποβολής, α) κερδοφόρο μέσο όρο αποτελεσμάτων προ φόρων και αποσβέσεων και β) μέσο κύκλο εργασιών μεγαλύτερο των 60.000 €. Εξαιρούνται από τη συγκεκριμένη υποχρέωση τα συλλογικά σχήματα τα οποία συστάθηκαν από την 1.1.2022 και μετά.
- 4.3.4. Είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερα. Στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα

υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου, τότε η υποχρέωση αφορά το νομικό πρόσωπο στο οποίο υπάγεται.

- 4.3.5. Προσκομίζουν ενιαίο πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας. Στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου, τότε η υποχρέωση αφορά το νομικό πρόσωπο στο οποίο υπάγεται.
- 4.3.6. Έχουν εξουσιοδοτήσει ένα φυσικό πρόσωπο να λειτουργεί ως υπεύθυνος υλοποίησης για τους σκοπούς της Παρέμβασης.
- 4.4. Για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις των φυσικών προσώπων, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης, ισχύουν τα εξής:
  - 4.4.1. Το σύνολο της γεωργικής εκμετάλλευσης πρέπει να έχει περιληφθεί στην Ενιαία Δήλωση Εκμετάλλευσης του έτους 2024.
  - 4.4.2. Η γεωργική εκμετάλλευση πρέπει να έχει ελάχιστο μέγεθος παραγωγικής δυναμικότητας (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση) τα 8.000 €, σύμφωνα με την ανωτέρω Ενιαία Δήλωση Εκμετάλλευσης.
  - 4.4.3. Πληρούν τα κοινοτικά πρότυπα που τις αφορούν με εξαίρεση τις εκμεταλλεύσεις των νέων γεωργών που εγκαθίστανται για πρώτη φορά και λαμβάνουν προθεσμία συμμόρφωσης.

Τα ανωτέρω πρέπει να ισχύουν και στη περίπτωση όπου νομικό πρόσωπο κατέχει γεωργική εκμετάλλευση κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης.

- 4.5. Δεν παρέχεται καμία στήριξη, ακόμα και αν πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - 4.5.1. Σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις των οποίων οι κάτοχοι αιτούνται τη χρηματοδότηση δαπανών για τις οποίες έχουν ήδη ενταχθεί ή/και ενισχυθεί στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων δράσεων.
  - 4.5.2. Σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις των οποίων οι κάτοχοι δηλώνουν με πρόθεση ψευδή ή ανακριβή στοιχεία προκειμένου να ενταχθούν στο πρόγραμμα.
  - 4.5.3. Σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις των οποίων οι κάτοχοι δημιουργούν τεχνητά τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την ένταξη.
  - 4.5.4. Όταν ο αιτούμενος προϋπολογισμός είναι πέραν των εύλογων τιμών της αγοράς.
- 4.6. Πρόσθετοι όροι επιλεξιμότητας δικαιούχων και εκμεταλλεύσεων θα προσδιοριστούν στην οικεία πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

5. Επιλέξιμες επενδύσεις

- 5.1. Ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός προσπελάσιμων στεγάστρων. Ενισχύεται αποκλειστικά η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός:
  - 5.1.1. Θερμοκηπίων και κλειστών θαλάμων καλλιέργειας μανιταριών της ΥΑ 2243/333582/27.11.2020 (Β' 5432).
  - 5.1.2. Δικτυοκηπίων της ΚΥΑ 2244/333595/9-12-2020 (Β' 5430)
  - 5.1.3. Εγκαταστάσεων φυτικής παραγωγής τύπου υψηλού ΤΟΛ, ύψους τουλάχιστον 2 μέτρων και ειδικότερα πολλαπλών τοξωτών και πολλαπλών τροποποιημένων τοξωτών με σιδερένιο σκελετό διατομής τουλάχιστον Φ33 και πάχους τουλάχιστον 2 χιλιοστών.

- 5.2. Κατασκευές και αγορά γης για την εξυπηρέτηση των κατασκευών της ανωτέρω παρ. 5.1 και ιδίως:
- 5.2.1. Αποθήκες και λοιποί αποθηκευτικοί χώροι.
  - 5.2.2. Εγκαταστάσεις προετοιμασίας προϊόντων για πρώτη πώληση όπως ψυγεία, διαλογητήρια, πλυντήρια κ.α.
  - 5.2.3. Περιφράξη και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου εφόσον υλοποιούνται για την εξυπηρέτηση επενδύσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της παρούσας.
  - 5.2.4. Αγορά γης για την εγκατάσταση των επιλέξιμων κατασκευών και μέχρι 10% επί των επιλέξιμων δαπανών.
  - 5.2.5. Προκατασκευασμένοι οικίσκοι φιλοξενίας εργατών συνολικού εμβαδού έως 50 τ.μ. και ανώτατου κόστους έως 300 € ανά τ.μ.
  - 5.2.6. Κάθε είδους ομβροδεξαμενή (πλαστική, τσιμεντένια, μεταλλική κ.λπ.) υπό την προϋπόθεση ότι η πλήρωσή τους γίνεται με όμβρια ύδατα της απορροής των εγκαταστάσεων την εκμετάλλευσης.
  - 5.2.7. Κάθε άλλη κτιριακή υποδομή και κατασκευή που τεκμηριώνεται ως απαραίτητη.
- 5.3. Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού. Ενισχύονται:
- 5.3.1. Ο εξοπλισμός ο οποίος ενσωματώνεται στις κατασκευές των παρ. 5.1 και 5.2 όπως, υδροπονικά συστήματα, συστήματα θέρμανσης και ψύξης, συστήματα σκίασης, αυτοματισμοί, φίλτρα, διαχείριση αποβλήτων κ.ά.
  - 5.3.2. Ο εξοπλισμός φυτικής παραγωγής και παραγωγής μανιταριών ο οποίος χρησιμοποιείται αποκλειστικά εντός των κατασκευών των παρ. 5.1 και 5.2, όπως, μηχανήματα προετοιμασίας εδάφους, σποράς, μεταφύτευσης, συλλογής, φυτοπροστασίας, υδρονέφωσης, μικροί γεωργικοί ελκυστήρες (ηλεκτρικοί και συμβατικοί), αισθητήρες κ.λπ.
  - 5.3.3. Οι δαπάνες που σχετίζονται με την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ και μέχρι 30% (αθροιστικά) επί των επιλέξιμων δαπανών υπό την προϋπόθεση ότι καλύπτουν τις ενεργειακές ανάγκες των εγκαταστάσεων των παρ. 5.1 και 5.2.
- 5.4. Γενικές δαπάνες, στις οποίες περιλαμβάνονται δαπάνες λήψης υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου.
- 5.5. Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες ΦΠΑ, φόρων και τελών, απλής αντικατάστασης, απόκτησης μεταχειρισμένων επενδυτικών αγαθών, εργασιών και υλικών συντηρήσεων, ενοικίασης και συντήρησης εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, αγοράς δικαιωμάτων, αγοράς αναλωσίμων, αγοράς εργαλείων, σύνδεσης με δίκτυα, χρηματοοικονομικών εξόδων, οι δαπάνες που δεν δύναται να επαληθευτούν, οι δαπάνες αυτοτιμολόγησης / αυτοπαράδοσης κ.λπ.
- 5.6. Δεν είναι επιλέξιμες οι επενδύσεις συλλογικών σχημάτων για τις οποίες έχει εγκριθεί ενίσχυση από το οικείο Τομεακό Πρόγραμμα.
- 5.7. Πρόσθετοι όροι και λεπτομέρειες επιλεξιμότητας των επενδύσεων θα προσδιοριστούν στην

οικεία πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

6. Προϋπολογισμός πρόσκλησης:

Ο προϋπολογισμός της πρόσκλησης (δημόσια δαπάνη) ανέρχεται στα 150.000.000 ευρώ και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και την Ελλάδα. Με την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος η ανωτέρω δαπάνη θα κατανεμηθεί στις Περιφέρειες της Χώρας.

7. Ένταση στήριξης: Όσον αφορά στη στήριξη υπό μορφή επιχορήγησης η ένταση στήριξης ανά επενδυτική δαπάνη, διαμορφώνεται ως ακολούθως:

7.1. Ένταση στήριξης έως 50% για τις ακόλουθες κατηγορίες:

- 7.1.1. Δαπάνες θερμοκηπίων, δικτυοκηπίων, κλειστών θαλάμων μανιταριών, στεγάστρων φυτικής παραγωγής τύπου υψηλού ΤΟΛ της ανωτέρω παρ. 5.1.3 και συνοδών, ως προς τις ανωτέρω εγκαταστάσεις, κτιριακών εγκαταστάσεων και κατασκευών.
- 7.1.2. Εξοπλισμός για την εξυπηρέτηση της παραγωγής εντός των ανωτέρω κατασκευών όπως, συστήματα θέρμανσης, δροσισμού, σκίασης, εξαερισμού, λίπανσης, λοιπά μηχανήματα καλλιέργειας, συλλογής, καταστροφής υπολειμμάτων κ.λπ.
- 7.1.3. Δαπάνες που σχετίζονται με την μείωση χρήσης αρδευτικού νερού, όπως ομβροδεξαμενές που πληρούνται από όμβρια ύδατα απορροής των εγκαταστάσεων της εκμετάλλευσης, που ως ποσοστό αντιπροσωπεύουν μέχρι το 20% του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.
- 7.1.4. Χώροι διαμονής και εξυπηρέτησης προσωπικού.
- 7.1.5. Αγορά της απαραίτητης γης για την εγκατάσταση των επιλέξιμων κατασκευών για ποσό που δεν υπερβαίνει το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.
- 7.1.6. Περιφράξη και διαμόρφωση του χώρου των επενδύσεων.
- 7.1.7. Θερμικοί και υβριδικοί γεωργικοί ελκυστήρες και παρελκόμενά τους για την εξυπηρέτηση της παραγωγής εντός των επιλέξιμων κατασκευών.
- 7.1.8. Θερμικά και υβριδικά αυτοκινούμενα οχήματα για την εξυπηρέτηση της παραγωγής εντός των επιλέξιμων κατασκευών.
- 7.1.9. Δαπάνες που σχετίζονται με την εξοικονόμηση ενέργειας και την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ για την κατανάλωση εντός της εκμετάλλευσης, που ως ποσοστό αντιπροσωπεύουν μέχρι το 30% του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.
- 7.1.10. Αγορά και εγκατάσταση Η/Υ και λογισμικού διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης, εξοπλισμού επικοινωνιών και γραφείου.
- 7.1.11. Λοιπές δαπάνες που δεν προσδιορίζονται αλλού.

7.2. Ένταση στήριξης έως 60% για τις ακόλουθες κατηγορίες:

- 7.2.1. Εξοπλισμός τεχνολογίας αιχμής, όπως ο εξοπλισμός άσκησης γεωργίας ακριβείας εντός των επιλέξιμων κατασκευών. Ο εξοπλισμός που χαρακτηρίζεται ως τεχνολογίας αιχμής

θα προσδιορισθεί στην οικεία προκήρυξη πρόσκληση εκδήλωση ενδιαφέροντος.

7.2.2. Συστήματα υδροπονίας / αεροπονίας.

7.2.3. Αμιγώς ηλεκτρικά αυτοκινούμενα μηχανήματα (ελκυστήρες, μηχανές συλλογής κ.λπ.)

7.3. Επιπλέον των ανωτέρω,

7.3.1. Σε επενδύσεις που υλοποιούνται από γεωργούς νεαρής ηλικίας προβλέπεται προσαύξηση της έντασης στήριξης κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνει το 70%.

7.3.2. Για επενδύσεις που υλοποιούνται στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους προβλέπεται προσαύξηση της έντασης στήριξης κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνει το 70%.

7.3.3. Στη Θεσσαλία, στην ΠΕ Έβρου και στον Δήμο Δομοκού προβλέπεται προσαύξηση της έντασης στήριξης κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες υπό την προϋπόθεση ότι η τελική ένταση στήριξης δεν υπερβαίνει το 65%.

7.3.4. Στις ηπειρωτικές περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στα Σχέδια Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (περιοχές απολιγνιτοποίησης) προσαυξάνεται η ένταση στήριξης κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες υπό την προϋπόθεση ότι η τελική ένταση στήριξης δεν υπερβαίνει το 65%.

8. Ως προς την τυπική απόδοση:

8.1.1. Με την επιφύλαξη των επόμενων παρ. 8.1.2 έως 8.1.4, οι τυπικές αποδόσεις ορίζονται αποκλειστικά στο παράρτημα 1. Στην περίπτωση που υπάρχουν διαφορές στην τυπολογία ή στις ονομαστικές τιμές ή σε οποιοδήποτε άλλο χαρακτηριστικό τους σε σχέση με τυπικές αποδόσεις παλαιότερων προσκλήσεων εφαρμόζονται οι τυπικές αποδόσεις του παραρτήματος 1. Οι σύμβουλοι των υποψηφίων καθώς και οι ίδιοι οι υποψήφιοι οφείλουν να μελετήσουν τις τυπικές αποδόσεις του παραρτήματος 1 πριν την υποβολή αιτήματος στήριξης.

8.1.2. Στην τυπική απόδοση της εκμετάλλευσης δεν προσμετράται η τυπική απόδοση που αφορά σε: α) Βοσκοτόπους, β) Δασικά δένδρα που δεν παράγουν εδώδιμους καρπούς, γ) Φυτώρια, δ) Εκτάσεις σε αγρανάπαυση, ε) Γη που δεν εντάσσεται σε καλλιεργητική δραστηριότητα, στ) Εκτάσεις με ΑΠΕ, ζ) Θηράματα, η) Θηραματικά πτηνά, θ) Μανιτάρια που δεν καλλιεργούνται σε εντατική καλλιέργεια εντός θαλάμων.

8.1.3. Στον υπολογισμό της τυπικής απόδοσης δεν προσμετράται η τυπική απόδοση των επίσπορων καλλιεργειών.

8.1.4. Για το έτος αναφοράς στον υπολογισμό της τυπικής απόδοσης των καλλιεργειών μονίμων νεαρών φυτειών (π.χ. νεαρά δένδρα, νεαροί αμπελώνες) χρησιμοποιείται το 50% της τυπικής απόδοσης των παραγωγικών φυτειών.

8.1.5. Από το στάδιο της υποβολής έως και πέντε ημερολογιακά έτη μετά το έτος αποπληρωμής της επένδυσης, για την επαλήθευση των καλλιεργειών που δηλώνονται δύναται να χρησιμοποιείται κάθε πρόσφορο μέσο όπως, ο έλεγχος με τεχνικές παρακολούθησης γης, ο επιτόπιος έλεγχος κ.λπ. Οι έλεγχοι δύναται να αφορούν το σύνολο των καλλιεργειών ή κατηγορίες καλλιεργειών. Οι έλεγχοι αυτοί μπορεί να γίνονται επιπλέον των ελέγχων που

πραγματοποιεί ο ΟΠΕΚΕΠΕ.

9. Η προτεινόμενη Παρέμβαση συμμορφώνεται με τα αναφερόμενα στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2000/C 364/01).

10. Δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν οι δικαιούχοι:

Οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν δεσμεύσεις. Οι κυριότερες είναι οι εξής:

Κατά την περίοδο υλοποίησης της επένδυσης αναλαμβάνουν να:

- 10.1. Υποβάλουν το πρώτο αίτημα πληρωμής εντός προθεσμίας που ορίζεται στην πρόσκληση.
- 10.2. Ολοκληρώσουν το επενδυτικό σχέδιο εντός προθεσμίας που ορίζεται στην πρόσκληση.
- 10.3. Διατηρήσουν τη βαθμολογία με την οποία αξιολογήθηκαν πάνω από συγκεκριμένο επίπεδο που θα ανακοινωθεί στην πρόσκληση.
- 10.4. Εφόσον είναι ενταγμένοι στο μέτρο 6.1 ή εντάσσονται στην Παρέμβαση Π3-75.1, να μην απενταχθούν από αυτά.

Από την ένταξή τους στο μέτρο έως και πέντε ημερολογιακά έτη από το έτος της αποπληρωμής τους (μακροχρόνιες υποχρεώσεις) αναλαμβάνουν:

- 10.5. Να υποβάλλουν Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης κατ' έτος και να τηρούν τις υποχρεώσεις σε σχέση με το ΟΣΔΕ και τα Μητρώα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.
- 10.6. Να διατηρούν την τυπική απόδοση της εκμετάλλευσης όχι μικρότερη από ελάχιστο όριο που θα καθοριστεί στην πρόσκληση.
- 10.7. Να διατηρούν τον τόπο μόνιμης κατοικίας του φυσικού προσώπου ή την έδρα του νομικού προσώπου σε περιοχή εφαρμογής της δράσης με τους ίδιους όρους ένταξης και εντός της ίδιας Περιφέρειας.
- 10.8. Να διατηρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις έγκρισης των επενδύσεων και να μην προβαίνουν στις παρακάτω ενέργειες:
  - 10.8.1. Παύση της παραγωγικής δραστηριότητας ή μετεγκατάστασή της εκτός περιοχής προγράμματος.
  - 10.8.2. Αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει στον δικαιούχο αδικαιολόγητο πλεονέκτημα (π.χ. πώληση, παραχώρηση, εκμίσθωση, μη εύρεση κατά τη διενέργεια ελέγχου επένδυσης η οποία έχει συγχρηματοδοτηθεί).
  - 10.8.3. Ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.
- 10.9. Να αναρτούν πριν από το πρώτο αίτημα πληρωμής, πινακίδα στον χώρο πραγματοποίησης των επενδύσεων, όπου να επιδεικνύεται η συμβολή του προγράμματος ενίσχυσης της επένδυσης.
- 10.10. Να αποδέχονται τους ελέγχους που προβλέπονται στο πλαίσιο της Παρέμβασης, να

διευκολύνουν τα αρμόδια όργανα προσκομίζοντας οποιαδήποτε επιπλέον παραστατικά ζητηθούν και να παρέχουν κάθε σχετική πληροφορία με το επενδυτικό τους σχέδιο που μπορεί να τους ζητηθεί.

Πρόσθετοι όροι δύναται να καθοριστούν στην πρόσκληση της Παρέμβασης.

11. Επιλογή υποψηφίων:

11.1. Η υποβολή αίτησης στήριξης δεν δημιουργεί στο Ελληνικό Δημόσιο την υποχρέωση έγκρισής της. Το μέτρο είναι ανταγωνιστικό, δηλαδή κάθε αίτηση βαθμολογείται ύστερα από αξιολόγηση και κατατάσσεται σύμφωνα με τη βαθμολογία της. Στην περίπτωση μη επάρκειας πόρων, εγκρίνονται κατά προτεραιότητα οι αιτήσεις με την υψηλότερη βαθμολογία ενώ οι υπόλοιπες αιτήσεις απορρίπτονται.

11.2. Στα κριτήρια επιλογής (βαθμολόγησης) δύναται να περιλαμβάνονται:

11.2.1. Η ιδιότητα του επαγγελματία γεωργού.

11.2.2. Η συμμετοχή σε συλλογικά σχήματα αγροτών.

11.2.3. Η συνέργεια με την παρέμβαση της πρώτης εγκατάστασης γεωργών νεαρής ηλικίας και της συμπληρωματικής ενίσχυσης για γεωργούς νεαρής ηλικίας.

11.2.4. Η ηλικία εν δυνάμει δικαιούχου, με προτεραιότητα στους νεαρότερους εν δυνάμει δικαιούχους.

11.2.5. Για τα νομικά πρόσωπα η προέλευση των ακαθάριστων εσόδων και η ιδιότητα του κατόχου γεωργικής εκμετάλλευσης.

11.2.6. Η αναλογία ύψους προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου με την τυπική απόδοση υφιστάμενης εκμετάλλευσης.

11.2.7. Η χρηματοοικονομική ικανότητα υποψηφίου.

11.2.8. Η αξιοποίηση εξοπλισμού τεχνολογίας αιχμής (ενδεικτικά, υδροπονία, αεροπονία, αυτοματοποίηση, ψηφιοποίηση, γεωργία ακριβείας).

11.2.9. Φιλοπεριβαλλοντικές επενδύσεις όπως ΑΠΕ, ηλεκτροκίνηση αυτοκινούμενων οχημάτων κ.λπ.

11.2.10. Η παραγωγή προϊόντων με Ευρωπαϊκά σήματα ποιότητας.

11.2.11. Το εκπαιδευτικό επίπεδο και επαγγελματική εμπειρία υποψηφίου ή νόμιμου εκπροσώπου του.

11.2.12. Η κατηγορία περιοχής παρέμβασης. Μεταξύ άλλων, προτεραιότητα δίνεται σε περιοχές που έχουν πληγεί από τις επιπτώσεις των φαινομένων που οφείλονται στην κλιματική αλλαγή, στα νησιά με πληθυσμό έως 3.100 κατοίκους, καθώς επίσης και σε ηπειρωτικές περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στα Σχέδια Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, περιοχές απολιγνιτοποίησης (Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Περιοχή Μεγαλόπολης)

12. Περίοδος και τρόπος υποβολής αιτήσεων στήριξης, αξιολόγηση και επιλογή των δικαιούχων.

12.1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών εκδίδεται δημόσια πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης. Στην πρόσκληση προσδιορίζονται η περίοδος υποβολής και το ποσό της δημόσιας δαπάνης που διατίθεται ανά κατηγορία υποψηφίων.

- 12.2. Κάθε υποψήφιος έχει δικαίωμα να υποβάλει ή να συμμετέχει (ως μέτοχος / μέλος νομικού προσώπου ή ως μέλος συλλογικού σχήματος) μόνο μία αίτηση στήριξης. Η υποβολή των αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται ηλεκτρονικά μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) στον δικτυακό τόπο www.opske.gr
- 12.3. Η επιλογή και ένταξη των δικαιούχων γίνεται με συγκριτική αξιολόγηση και βαθμολόγηση της κάθε αίτησης. Οι αιτήσεις κατατάσσονται κατά απόλυτη φθίνουσα σειρά, βάσει κριτηρίων επιλογής **και επιλέγονται για στήριξη όσες καλύπτονται από τις διαθέσιμες πιστώσεις.**
- 12.4. Σημειώνεται ότι κατά την εξέταση και αξιολόγηση των αιτήσεων στήριξης όπως και κατά τη διάρκεια υλοποίησης γίνονται διασταυρώσεις των δηλούμενων στοιχείων με τα επίσημα στοιχεία που τηρούν οι Κρατικές Υπηρεσίες, ιδιαιτέρως δε με τα στοιχεία του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου και των λοιπών Μητρώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, της ΑΑΔΕ, των Ασφαλιστικών Οργανισμών, με στόχο την επαλήθευση της ακρίβειας των δηλούμενων στοιχείων.

13. Πληροφορίες – Δημοσιότητα

Το παρόν κείμενο δεν αποτελεί το θεσμικό πλαίσιο της Παρέμβασης και δεν υπερισχύει έναντί του. Η προδημοσίευση κοινοποιείται στις Περιφέρειες της Χώρας, αναρτάται στις ιστοσελίδες του ΥΠΑΑΤ www.agrotikianaptixi.gr και www.minagric.gr και στις σχετικές ιστοσελίδες των Περιφερειών. Με ευθύνη των ΔΑΟΠ, η παρούσα αναρτάται στις ιστοσελίδες των Περιφερειών και κοινοποιείται στις ΔΑΟΚ των Περιφερειακών Ενοτήτων, στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Περιφερειών καθώς και στους κατά τόπους ΟΤΑ Α΄ Βαθμού και τις Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών και τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς. Επίσης οι ΔΑΟΠ και οι ΔΑΟΚ μεριμνούν για την ευρεία δημοσιοποίηση της παρούσας ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι έλαβαν έγκαιρα γνώση για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της προδημοσίευσης της.

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ**

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΟΔ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Παράρτημα Ι: Συντελεστές τυπικής απόδοσης

Ζωική Παραγωγή

Κωδικός Συντελεστή Τυπικής Απόδοσης	Ισοδύναμοι τίτλοι για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων (Καν. 2018/1091 του Ευρ. Κοινοβουλίου και Καν. 2019/1975 της Επιτροπής)	Σταθμισμένοι Συντελεστές Τυπικής Απόδοσης (€ / Μονάδα*)	
		Ηπειρωτικές Περιφέρειες και Ιόνια νησιά	Κρήτη, Β. Αιγαίο, Ν. Αιγαίο
C_1	Ιπποειδή: Άλογα ιπποδρομιών και ιππασίας, οι όνοι, οι ημίονοι κ.λπ.	358	358
C_2_1	Βοοειδή (και βουβάλια) ηλικίας κάτω του 1 έτους, αρσενικά και θηλυκά	410	399
C_2_2	Αρσενικά βοοειδή (και βουβάλια) ηλικίας 1 έτους έως κάτω των 2 ετών	880	860
C_2_3	Δαμαλίδες (και βουβάλια) ηλικίας 1 έτους έως κάτω των 2 ετών (Εξαιρούνται τα θηλυκά που έχουν ήδη γεννήσει)	630	635
C_2_4	Αρσενικά βοοειδή (και βουβάλια) ηλικίας 2 ετών και άνω	990	1220
C_2_5	Θηλυκά βοοειδή (και βουβάλια) ηλικίας δύο ετών και άνω, που δεν έχουν ακόμη γεννήσει και α. προορίζονται για αναπαραγωγή (Δαμαλίδες για εκτροφή) ή β. δεν προορίζονται για αναπαραγωγή (Δαμαλίδες για πάχυνση)	1080	1010
C_2_6	Θηλυκά βοοειδή που έχουν ήδη γεννήσει (περιλαμβάνονται και τα κάτω των 2 ετών), τα οποία διατηρούνται αποκλειστικά ή κυρίως για παραγωγή γάλακτος προοριζόμενου για ανθρώπινη κατανάλωση ή για μεταποίηση σε γαλακτοκομικά προϊόντα.	Αγελάδες γαλακτοπαραγωγής	1790
C_2_6	(περιλαμβάνονται και τα ζώα για αντικατάσταση) Μη γαλακτοπαραγωγικές αγελάδες		
C_2_99	α. Θηλυκά βοοειδή που έχουν γεννήσει (περιλαμβάνονται και τα κάτω των 2 ετών), τα οποία διατηρούνται αποκλειστικά ή κυρίως για παραγωγή μύσχων και των οποίων το γάλα δεν προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση ή για μεταποίηση σε γαλακτοκομικά προϊόντα β. Αγελάδες εργασίας γ. Μη γαλακτοπαραγωγικές αγελάδες για αντικατάσταση (είτε έχουν παχυνθεί είτε όχι στην σφαγή)	725	741

Κωδικός Συντελεστή Τυπικής Απόδοσης	Ισοδύναμοι τίτλοι για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων (Καν. 2018/1091 του Ευρ. Κοινοβουλίου και Καν. 2019/1975 της Επιτροπής)	Σταθμισμένοι Συντελεστές Τυπικής Απόδοσης (€ / Μονάδα*)		
		Ηπειρωτικές Περιφέρειες και Ιόνια νησιά	Κρήτη, Β. Αιγαίο, Ν. Αιγαίο	
		δ. Λοιπά βοοειδή που δεν αναφέρονται αλλού		
C_3_1_1	Προβατοειδή, θηλυκά αναπαραγωγής	Θηλυκά προβατοειδή ενός έτους και άνω προοριζόμενα για αναπαραγωγή	155	140
C_3_1_99	Λοιπά προβατοειδή	Προβατοειδή κάθε ηλικίας με εξαίρεση τα θηλυκά αναπαραγωγής.	63	60
C_3_2_1	Θηλυκά Αιγοειδή αναπαραγωγής		150	151
C_3_2_99	Λοιπά αιγοειδή	Αιγοειδή εκτός των θηλυκών αναπαραγωγής.	60	62
C_4_1	Χοιρίδια βάρους ζώντος ζώου κάτω των 20 κιλών		118	106
C_4_2	Χοιρομητέρες αναπαραγωγής βάρους 50 κιλών και άνω		1048	1143
C_4_99	Χοίροι για πάχυνση Λοιποί χοίροι	Βάρους ζώντος ζώου 20 κιλών και άνω με εξαίρεση τις χοιρομητέρες αναπαραγωγής (κάπροι, παχυνόμενοι χοίροι κ.α.)	320	300
C_5_1	Κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής	Πουλερικά - Κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής	1908	1675
C_5_2	Ωοτόκες όρνιθες	Περιλαμβάνονται οι νεαρές όρνιθες, οι ωοτόκες όρνιθες, οι όρνιθες για αντικατάσταση και οι πετεινοί αναπαραγωγής για ωοτόκες όρνιθες όταν σταβλίζονται ως ωοτόκες όρνιθες. Νεαρές όρνιθες είναι οι όρνιθες που δεν έκαναν ακόμη αυγά. Δεν περιλαμβάνονται οι νεοσσοί.	2145	2120
C_5_3	Λοιπά πουλερικά	Νήσσοι, γαλοπούλες, χήνες, μελεαγρίδες, φραγκόκοτες και μικρά πουλερικά (συμπεριλαμβανομένων	1470	1496

Κωδικός Συντελεστή Τυπικής Απόδοσης	Ισοδύναμοι τίτλοι για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων (Καν. 2018/1091 του Ευρ. Κοινοβουλίου και Καν. 2019/1975 της Επιτροπής)		Σταθμισμένοι Συντελεστές Τυπικής Απόδοσης (€ / Μονάδα*)	
			Ηπειρωτικές Περιφέρειες και Ιόνια νησιά	Κρήτη, Β. Αιγαίο, Ν. Αιγαίο
		ορτυκίων, φασιανών και περιστεριών) και αρσενικά αναπαραγωγής Περιλαμβάνονται τα θηλυκά αναπαραγωγής. Δεν περιλαμβάνονται οι νεοσσοί.		
C_6	Κονικλομητέρες αναπαραγωγής	Κονικλομητέρες αναπαραγωγής	145	145
C_7	Μέλισσες	Αναφέρεται ο αριθμός των κυψελών με εγκατεστημένα σμήνη	78	73

(*) Μονάδες

α) για τα προϊόντα ζωικής παραγωγής, η κεφαλή ζώου
β) για όλα τα πουλερικά, τα 100 ζώα και αφορά τη δυναμικότητα της μονάδας όπως αναφέρεται στην άδεια λειτουργίας της. Για τα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής, στα 1908 € ανά 100 θέσεις έχει συνυπολογιστεί ότι κάθε θέση παράγει 6 κοτόπουλα ετησίως (6 εκτροφές ανά έτος). (παράδειγμα υπολογισμού τυπικής απόδοσης μονάδας κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής στην ηπειρωτική Ελλάδα, δυναμικότητας 20.000 νεοσσών:

$$\text{τυπική απόδοση} = (20.000 \text{ θέσεις}) \times (1908\text{€}/100 \text{ νεοσσούς}) = 381.600\text{€}.$$

γ) για τις μέλισσες, η κυψέλη

Φυτική Παραγωγή

Κωδικός Συντελεστή Τυπικής Απόδοσης	Περιγραφή Προϊόντων για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων, (Καν. 2018/1091 του Ευρ. Κοινοβουλίου και Καν. 1198/2014 της Επιτροπής)		Σταθμισμένοι Συντελεστές Τυπικής Απόδοσης (€/Μονάδα*)	
			Ηπειρωτικές Περιφέρειες και Ιόνια νησιά	Κρήτη, Β.Αιγαίο, Ν. Αιγαίο
B_1_1_1	Μαλακό σιτάρι και όλυρα	Περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά	492	486
B_1_1_2	Σκληρό σιτάρι	Περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά	518	492
B_1_1_3	Σίκαλη και μείγματα χειμερινών σιτηρών (σμιγός)	Περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά	263	281
B_1_1_4	Κριθάρι	Περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά	467	367
B_1_1_5	Βρώμη και μείγματα εαρινών σιτηρών (μεικτοί σπόροι εκτός από σμιγό)	Περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά	222	273
B_1_1_6	Αραβόσιτος, σπόροι και μείγματα	Περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά	1831	1534
B_1_1_7	Ρύζι	Περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά	1929	1033
B_1_1_99	Σιτοσίκαλη (τριτικάλε), σόργο και άλλα σιτηρά για την παραγωγή καρπού που δεν κατατάσσονται αλλού (φαγόπυρο, κεχρί, κεχρί το μακρό κ.λπ.)	Περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά	364	331
B_1_10	Σπόροι για σπορά και φύτευσης αρόσμων γαιών	ΔΕΝ περιλαμβάνονται τα σιτηρά, όσπρια, πατάτες, ρύζι και φυτά για ελαιούχους σπόρους	4227	4128
B_1_11	Άλλες καλλιέργειες αρόσμων εκτάσεων που δεν κατατάσσονται αλλού συμπεριλαμβανομένων καλλιεργειών σε θερμοκήπια ή υπό υψηλά προσπελάσιμα στέγαστρα	Συμπεριλαμβάνεται η θερμοκηπιακή κάνναβη (ΚΥΑ 628/195184/2023 – Β' 3996)	11333	10074

Κωδικός Συντελεστή Τυπικής Απόδοσης	Περιγραφή Προϊόντων για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων, (Καν. 2018/1091 του Ευρ. Κοινοβουλίου και Καν. 1198/2014 της Επιτροπής)		Σταθμισμένοι Συντελεστές Τυπικής Απόδοσης (€ / Μονάδα*)	
			Ηπειρωτικές Περιφέρειες και Ιόνια νησιά	Κρήτη, Β.Αιγαίο, Ν. Αιγαίο
B_1_12_1	Γαίες υπό αγρανάπαυση		104	104
B_1_2_1	Όσπρια για ξηρό καρπό (περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά): α. Βρώσιμα όσπρια και μείγματα βρώσιμων οσπρίων με σιτηρά (φασόλια με αραβόσιτο) και μεταξύ τους, β. Κτηνοτροφικά όσπρια (περιλαμβάνονται και συγκαλλιέργειες οσπρίων μεταξύ τους, καθώς και όσπρια αμιγούς καλλιέργειας)	Μπιζέλια, φασόλια, κουκιά, φούλια και γλυκά λούπινα	1569	1690

Κωδικός Συντελεστή Τυπικής Απόδοσης	Περιγραφή Προϊόντων για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων, (Καν. 2018/1091 του Ευρ. Κοινοβουλίου και Καν. 1198/2014 της Επιτροπής)	Σταθμισμένοι Συντελεστές Τυπικής Απόδοσης (€ / Μονάδα*)		
		Ηπειρωτικές Περιφέρειες και Ιόνια νησιά	Κρήτη, Β.Αιγαίο, Ν. Αιγαίο	
B_1_2_2	Όσπρια για ξηρό καρπό (περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά): α. Βρώσιμα όσπρια και μείγματα βρώσιμων οσπρίων με σιτηρά και μεταξύ τους, β. Κτηνοτροφικά όσπρια (περιλαμβάνονται και συγκαλλιέργειες οσπρίων μεταξύ τους, καθώς και όσπρια αμιγούς καλλιέργειας)	Φακές, Ρεβίθια, Λαθούρια και άλλα πρωτεϊνούχα φυτά	1516	3107
B_1_3	Γεώμηλα	Περιλαμβάνονται οι πρώιμες πατάτες και ο πατατόσπορος: α. Ανοιξιάτικες β. Καλοκαιρινές γ. Φθινοπωρινές και χειμερινές	9307	11609
B_1_4	Ζαχαρότευτλα	ΔΕΝ περιλαμβάνονται οι σπόροι για σπορά.	2999	2681
B_1_5	Κτηνοτροφικά φυτά μεριζώματα, βολβούς, ή κονδύλους, κ.λπ. και κτηνοτροφικά λάχανα	Κτηνοτροφικά τεύτλα, γλυκοπατάτες ζωτροφής, κολοκάσι, καρότα ζωτροφής, γογγύλια ζωτροφής, λάχανα και λαχανίδες για ζωτροφή. ΔΕΝ περιλαμβάνονται οι σπόροι για σπορά.	106	106
B_1_6_1	Καπνός	ΔΕΝ περιλαμβάνονται οι εκτάσεις σποροπαραγωγής	6030	5575
B_1_6_12	Αρωματικά, φαρμακευτικά και αρτυματικά φυτά	Χαμομήλι, κύμινο, λεβάντα, μαντζουράνα, μέντα, κρόκος, φασκόμηλο, ρίγανη, γλυκάνισος, δίκταμο, αλόη κλπ. ΔΕΝ περιλαμβάνονται οι εκτάσεις σποροπαραγωγής.	11041	11536
B_1_6_3	Βαμβάκι	ΔΕΝ περιλαμβάνονται οι εκτάσεις σποροπαραγωγής	1514	1498
B_1_6_5	Ελαιούχα φυτά και σπόροι / Ηλίανθος	Περιλαμβάνονται οι σπόροι για σπορά	1006	1032
B_1_6_6	Ελαιούχα φυτά και σπόροι / Σόγια	Περιλαμβάνονται οι σπόροι για σπορά	1337	1614
B_1_6_8	Άλλα ελαιούχα φυτά και σπόροι	Σουσάμι, αραχίδα, σινάπι, ελαιοκράμβη για παραγωγή ελαίου, λινάρι για παραγωγή λιναλαίου κλπ.	3602	2521

Κωδικός Συντελεστή Τυπικής Απόδοσης	Περιγραφή Προϊόντων για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων, (Καν. 2018/1091 του Ευρ. Κοινοβουλίου και Καν. 1198/2014 της Επιτροπής)	Σταθμισμένοι Συντελεστές Τυπικής Απόδοσης (€ / Μονάδα*)		
		Ηπειρωτικές Περιφέρειες και Ιόνια νησιά	Κρήτη, Β.Αιγαίο, Ν. Αιγαίο	
		Περιλαμβάνονται οι σπόροι για σπορά.		
B_1_6_99	Άλλα βιομηχανικά φυτά που δεν αναφέρονται αλλού	Κολοκύθια για πασατέμπο, σόργο για σκούπες, ζαχαροκάλαμο, μη κλωστικό λινάρι, λούφα, στέβια κλπ. ΔΕΝ περιλαμβάνονται οι εκτάσεις σποροπαραγωγής.	836	846
B_1_7_1_1	Νωπά λαχανικά (συμπεριλαμβάνονται τα πεπονοειδή) και φράουλες - Καλλιέργειες μεγάλης έκτασης(σε αγρό)	Εφαρμόζεται σύστημα αμειψισποράς με άλλες αροτραίες καλλιέργειες και συνήθως τα προϊόντα προορίζονται για βιομηχανική επεξεργασία. Πεπόνια, καρπούζια, βιομηχανική τομάτα, ξερά κρεμμύδια, ξερά σκόρδα, κοκκάρι, γλυκοπατάτα, κ.α.	10593	13334
B_1_7_1_2	Νωπά λαχανικά (συμπεριλαμβάνονται τα πεπονοειδή) και φράουλες - Μικρής έκτασης	Εφαρμόζεται η εναλλαγή καλλιεργειών με άλλες κηπευτικές καλλιέργειες. Μελιτζάνες, τομάτες, πιπεριές, χλωρά φασόλια, μπάμιες, φράουλες, σπαράγγια κ.α.	11290	13611
B_1_7_2	Νωπά λαχανικά (συμπεριλαμβάνονται τα πεπονοειδή) και φράουλες, καλλιεργούμενα σε θερμοκήπια ή υπό υψηλά προσπελάσιμα στέγαστρα		53017	76725
B_1_8_1	Άνη και καλλωπιστικά φυτά στο ύπαιθρο	Λουλούδια, βολβοί, καλλωπιστικοί θάμνοι κ.α. ΔΕΝ περιλαμβάνονται τα φυτώρια.	48272	55220
B_1_8_2	Άνη και καλλωπιστικά φυτά σε θερμοκήπια ή υψηλά προσπελάσιμα στέγαστρα	Λουλούδια, βολβοί, καλλωπιστικοί θάμνοι κ.α. ΔΕΝ περιλαμβάνονται τα φυτώρια.	143489	172650
B_1_9_1	Προσωρινοί λειμώνες και βοσκότοποι: Καλλιέργειες κτηνοτροφικών φυτών- Πολυετείς καλ/γειες χλωρών φυτών που διαρκούν περισσότερο από ένα (1) έτος και λιγότερο από πέντε (5) έτη.	Προσωρινές χορτολιβαδικές εκτάσεις σπαρμένες με μηδική, λοιπά πολυετή τριφύλλια, αγρωστώδη και λειμώνες.	1252	1111
B_1_9_2_1	Χλωρός αραβόσιτος	Προορίζεται για ζωοτροφή ή ενσίρωση	1315	1158

Κωδικός Συντελεστή ΤυπικήςΑπόδοσης	Περιγραφή Προϊόντων για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων (Καν. 2018/1091 του Ευρ. Κοινοβουλίου και Καν. 1198/2014 τηςΕπιτροπής)		Σταθμισμένοι Συντελεστές Τυπικής Απόδοσης (€ / Μονάδα*)	
			Ηπειρωτικές Περιφέρειες και Ιόνια νησιά	Κρήτη, Β.Αιγαίο, Ν. Αιγαίο
B_1_9_2_2	Κτηνοτροφικά ψυχανθή που συγκομίζονται χλωρά	Φακές, μπιζέλια, τριφύλλια, μηδική, βίκος, λαθούρια, λούπινα, μείγματα ψυχανθών κ.α.	1403	1419
B_1_9_2_99	Άλλα κτηνοτροφικά φυτά που συγκομίζονται χλωρά και δεν αναφέρονται αλλού	Σιτηρά, ετήσιο σόργο, σόγια, ελαιοκράμβη κ.α.	1008	1052
B_2	Οικογενειακοί κήποι	Μέχρι πέντε (5) στρέμματα (ή 100 τ.μ. υπό κάλυψη) με λαχανικά, οπωροφόρα δένδρα καιαμπέλια, κυρίως, για χρήση από την οικογένεια του κατόχου και όχι για πώληση.	140	150
B_3_1	Βοσκότοποι και λιβάδια	Εξαιρούνται οι άγονοι βοσκότοποι. Η τιμή αφορά έκταση χωρίς να εξετάζεται το ποσοστό αξιοποίησης λόγω κάλυψης από δασικά είδη κ.λπ.	106	106
B_3_2	Άγονοι βοσκότοποι	Η τιμή αφορά έκταση χωρίς να εξετάζεται το ποσοστό αξιοποίησης, λόγω κάλυψης από δασικά είδη κ.λπ.	106	106
B_3_3	Μόνιμες χορτολιβαδικές εκτάσεις μη χρησιμοποιούμενεςπλέον για την παραγωγή και επιλέξιμες για την καταβολή ενισχύσεων	Μη χρησιμοποιούμενα, πλέον για παραγωγικούς σκοπούς, αλλά είναι επιλέξιμα για ενισχύσεις. Η τιμή αφορά έκταση χωρίς να εξετάζεται το ποσοστό αξιοποίησης λόγω κάλυψης από δασικά είδη κ.λπ.	106	106
B_4_1_1_1	Φυτείες οπωροφόρων δέντρων και θάμνοι νωπών φρούτων εύκρατης προέλευσης	α. Πυρηνόκαρπα: Ροδακινιές, Βερυκοκιές, Κερασιές, Κορομηλιές, Δαμασκηνιές, Βουσσινιές, Νεκταρινιές κ.α	5896	5815

Κωδικός Συντελεστή Τυπικής Απόδοσης	Περιγραφή Προϊόντων για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων (Καν. 2018/1091 του Ευρ. Κοινοβουλίου και Καν. 1198/2014 της Επιτροπής)	Σταθμισμένοι Συντελεστές Τυπικής Απόδοσης (€ / Μονάδα*)		
		Ηπειρωτικές Περιφέρειες και Ιόνια νησιά	Κρήτη, Β.Αιγαίο, Ν. Αιγαίο	
		β. Μηλοειδή: Μηλιές, Αχλαδιές, Κυδωνιές κ.α.	9717	9529
		γ. Λοιπά δένδρα και θάμνοι νωπών φρούτων: Μουσμουλιές, Μουριές, Σμέουρα, Μύρτιλλο, Βατόμουρα, Γκότζι μπέρι, Αρώνια, Κρανιά, Φυσαλίδα κ.α.	6585	8017
B_4_1_1_2	Φρούτα καλλιεργειών υποτροπικών και τροπικών κλιμάτων	α. Ακτινίδια β. Συκιές, Ροδιές, Φραγκοσυκιές κ.α. γ. Λοιπά: Μπανανιές υπαίθριες, Αβοκάντο κ.α.	11225	9346
B_4_1_3	Καρποί με κέλυφος	Αμυγδαλιές, Καρυδιές, Καστανιές, Φυστικιές (Αιγίνης), Φουντουκιές, Λεπτοκαρυές κ.α.	6629	7979
B_4_2	Εσπεριδοειδώνες	Πορτοκαλιές, Λεμονιές, Μανταρινιές, Νεραντζιές, Κιτριές, Γκρέιπφρουτ, Περγαμόντο, Φράπες, Κουμκουάτ κ.α.	6464	7222
B_4_3_1	Ελαιώνες που ο καρπός τους προορίζεται συνήθως για επιτραπέζια χρήση	Ελαιώνες που συνήθως παράγουν επιτραπέζιες ελιές	2736	3137
B_4_3_2	Ελαιώνες που ο καρπός τους προορίζεται συνήθως για ελαιοποίηση	Ελαιώνες που συνήθως παράγουν ελιές για λάδι	1821	1722
B_4_4_1	Αμπελώνες που τα προϊόντα τους προορίζονται συνήθως για οίνους ποιότητας (ονομασίας προελεύσεως και ελεγχόμενης ποιότητας)	Αμπελώνες, οι οποίοι συνήθως παράγουν οίνους ποιότητας (ΠΟΠ)	7532	7279
B_4_4_1		Αμπελώνες, οι οποίοι συνήθως παράγουν οίνους ποιότητας (ΠΓΕ)	6130	6941
B_4_4_2	Αμπελώνες που τα προϊόντα τους προορίζονται συνήθως για λοιπούς οίνους	Αμπελώνες, οι οποίοι συνήθως παράγουν άλλους οίνους	6000	4188
B_4_4_3	Αμπελώνες που τα προϊόντα τους προορίζονται συνήθως για επιτραπέζια σταφύλια	Επιτραπέζια σταφύλια	12479	11989
B_4_4_4	Σταφίδες	Ξερή σουλτανίνα ή κορινθιακή	5559	6784
B_4_5	Φυτώρια	α. Καρποφόρων δένδρων β. Αμπελιών γ. Διακοσμητικών φυτών δ. Δασικών δέντρων κ.α.	52200	52300

Κωδικός Συντελεστή Τυπικής Απόδοσης	Περιγραφή Προϊόντων για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων (Καν. 2018/1091 του Ευρ. Κοινοβουλίου και Καν. 1198/2014 της Επιτροπής)		Σταθμισμένοι Συντελεστές Τυπικής Απόδοσης (€ / Μονάδα*)	
			Ηπειρωτικές Περιφέρειες και Ιόνια νησιά	Κρήτη, Β.Αιγαίο, Ν. Αιγαίο
B_4_6	Άλλες μόνιμες καλλιέργειες	α. Λοιπές δενδρώδεις καλλιέργειες (Χαρουπιές, Σχίνοςκ.α.) β. Άλλες πολυετείς (μόνιμες) φυτείες (βουρλότοποι, καλαμιώνες, λυγαριές της εκμετάλλευσης, ιτιές, ινδικοί κάλαμοι, καλάμια μπαμπού κ.α.) γ. Χριστουγεννιάτικα δένδρα δ. Καλλιεργούμενη Τρούφα	1829	3863
B_4_7	Μόνιμες καλλιέργειες σε θερμοκήπια ή υπό υψηλά προσπελάσιμα στέγαστρα	Μπανανιές κ.α.	31243	31506
B_6_1	Καλλιεργούμενα μανιτάρια εντός θαλάμου	Μανιτάρια	10814	13776

(*) Μονάδες

α) για τα προϊόντα φυτικής παραγωγής και καλλιεργούμενη τρούφα, το εκτάριο

β) για τα μανιτάρια, 100τ.μ. θαλάμου για 7 συσκομιδές ετησίως

Εκτροφή/Καλλιέργειες στις οποίες ο υπολογισμός της τυπικής απόδοσης έχει γίνει με ισοδύναμο τρόπο		
Περιγραφή Προϊόντων για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων	Τυπική απόδοση ανά εκτάριο	
	Ηπειρωτικές Περιφέρειες και Ιόνια νησιά	Κρήτη, Β. Αιγαίο, Ν. Αιγαίο
Εκτροφή σαλιγκαριών ανοικτού τύπου	16.260	16.260
Κινόα	4.500	4.500
Μαστιχόδεντρα	9.000	9.000
Μαστιχόδεντρα εξαίρεση	9.000	9.000
Τριανταφυλλιά για παραγωγή ροδέλαιου	12.000	12.000